

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Nadi Pínové a soudců JUDr. Jiřího Körblera a JUDr. Jany Tondrové ve věci

žalobkyně: **Vysoká škola ekonomie a managementu, a. s.**, IČO 01801376
sídlem Nárožní 2600/9a, Stodůlky, 158 00 Praha 5
zastoupená advokátem Mgr. Martinem Zástěrou
sídlem Radhošťská 1942/2, Žižkov, 130 00 Praha 3

proti
žalované: **L. M.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupená advokátem JUDr. Janem Březinou, MLaw
sídlem V Jámě 699/1, Nové Město, 110 00 Praha 1

o zaplacení 30 000 Kč,

o odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 18. června 2024, č. j. 31 C 364/2023-200,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se potvrzuje.**
- II. Žalovaná je povinna** zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů odvolacího řízení částku 9 438 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta žalobkyně.

Shodu s prvopisem potvrzuje Z. T.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované povinnost, aby do tří dnů od právní moci rozsudku zaplatila žalobkyni částku 30 000 Kč (výrok I), a o povinnosti k náhradě nákladů řízení mezi účastníky navzájem rozhodl tak, že žalovaná je povinna na jejich náhradu zaplatit žalobkyni částku 20 076 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně (výrok II).
2. Takto bylo rozhodnuto o žalobě, kterou se žalobkyně z titulu účastníky uzavřené smlouvy o vysokoškolském studiu ze dne 13. 3. 2021 domáhá po žalované doplacení studijního poplatku (školného) ve výši 20 000 Kč a úhrady administrativního poplatku ve výši 10 000 Kč, povinnost k jejichž zaplacení měla dle žalobních tvrzení vzniknout žalované v souvislosti s nesplněním sjednaných podmínek zvýhodněné cenové úrovně školného, kterou si zvolila, pakliže studia zanechala před uplynutím standardní doby akreditovaného dvouletého magisterského studia (Ekonomika a management), k němuž byla pro splnění podmínek přijímajícího řízení přijata. Žalobkyně v žalobě uvedla, že na žádost žalované s ní dne 2. 11. 2021 uzavřela smluvní dodatek, kterým byla sjednána cenová úroveň (školného) Standard, na základě čehož vznikla žalované povinnost uhradit všechny studijní a administrativní poplatky za celou standardní dobu studia, a to i v případě nepokračování ve studiu. Žalovaná studovala za studijní poplatek ve výši 40 000 Kč ročně. Předmětná cenová úroveň Standard byla přitom podmíněna (i) dosaženým studijním průměrem 2,0 ze 100 % zkoušek (EZK), nebo (ii) absolvováním 50 % docházky, nebo (iii) dosažením 50 % kreditů/rok, a dále (iv) studijními a studentskými/mimoškolními aktivitami. V případě nesplnění těchto podmínek se žalovaná smluvně zavázala k úhradě cenového rozdílu cenové úrovně (školného) Standard a cenové úrovně (školného) Premium ve výši 20 000 Kč (pro magisterský studijní program byla stanovena výše poplatků 60 000 Kč/rok), jakož i k úhradě administrativního poplatku dle Administrativního ceníku VŠEM ve výši 10 000 Kč, a to za každý ročník, ve kterém nebyly splněny podmínky uvedené cenové úrovně Standard. Žalovaná zanechala studia písemným prohlášením dne 9. 2. 2023 a o skončení studia žalobkyni informovala dne 23. 2. 2023. Žalobkyně v reakci na to vyzvala žalovanou k úhradě zmíněných dlužných částek, konkrétně neuhrazeného studijního poplatku svou výší odpovídajícímu předmětnému cenovému rozdílu cenové úrovně Standard a cenové úrovně Premium za nesplnění podmínek ve druhém ročníku (magisterského studia) ve výši 20 000 Kč a neuhrazeného poplatku svou výší odpovídající administrativnímu poplatku dle položky 0.28 Administrativního ceníku VŠEM za nesplnění podmínek cenové úrovně Standard v tomtéž studijním ročníku ve výši 10 000 Kč. Žalovaná však žádný z uvedených poplatků žalobkyni nezaplatila, a to ani poté, co k tomu byla žalobkyní opětovně vyzvána formou předžalobní výzvy ze dne 20. 4. 2023.
3. Soud prvního stupně s odkazem na skutková zjištění uvedená v odstavcích 4. - 13. písemného odůvodnění rozsudku a právní závěry rozvedené v odstavcích 21. - 27. téhož odůvodnění žalobě zcela vyhověl, když žalobkyní požadovaný nárok shledal v souladu s účastníky podle § 1746 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“), ve spojení zejména s § 40 odst. 1 a § 59 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, uzavřenou (inominátní) smlouvou, aniž by cokoli nasvědčovalo žalovanou tvrzené neplatnosti příslušných smluvních ujednání z důvodu údajné nerovnováhy závazků smluvních stran či z důvodu rozporu s dobrými mravy.
4. O povinnosti k náhradě nákladů řízení mezi účastníky navzájem bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 o. s. ř. a ve věci zcela procesně úspěšně žalobkyni soud prvního stupně přiznal plnou náhradu všech účelně vynaložených nákladů řízení v souhrnné výši 20 076 Kč.
5. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná včasné a přípustné odvolání, neboť rozhodnutí soudu prvního stupně považuje za nesprávné jak po stránce skutkové, tak i právní. Primárně poukázala

na skutečnost, že i když od samého počátku řízení činila sporným tvrzení žalobkyně o údajném nesplnění studijních podmínek zvolené cenové úrovně školného, soud prvního stupně žalobě vyhověl, aniž by žalobkyně za účelem prokázání uvedené skutečnosti označila jakýkoliv důkaz. Žalobkyni přitom nic nebránilo, aby své tvrzení prokázala, neboť disponuje vlastním interním systémem shromažďujícím údaje o jednotlivých studentech a plnění jejich studijních povinností. Po žalované prokázání takových skutečností nelze spravedlivě požadovat. Ostatně v dané souvislosti je třeba zdůraznit, že své studium u žalobkyně ukončila pouhý měsíc před uplynutím standardní dvouleté doby studia, přičemž v průběhu studia si své studijní podmínky vždy řádně a svědomitě plnila. Již jen proto se jeví jako nepravděpodobné, že by studijní podmínky příslušné cenové úrovně školného nesplnila. Kromě toho bylo lze žalobu zamítnout též s ohledem na existenci dalších pro posouzení věci podstatných právní skutečností. Soud prvního stupně žalobou uplatněný nárok považoval za povinnost k úhradě poplatků za studium, ačkoliv ve skutečnosti se jedná o poplatky jednoznačně sankční povahy, dokonce duplicitní, kdy student je za nesplnění studijních podmínek sankcionován dokonce dvakrát, jednak navýšením poplatků za studium a dále samotným administrativním poplatkem. Žalovaná přitom celé školné již dříve zaplatila, a to i za období, v němž již nestudovala. Taktéž stojí za povšimnutí, že žalobkyně nárok na zaplacení předmětných poplatků dovozuje z čl. III. odst. 7 písm. b) a c) smluvního prohlášení, resp. z čl. III. odst. 1 dodatku, z nichž však podle jejího názoru nevyplývá, že by byla povinna tyto sankční poplatky platit i v případě předčasného ukončení studia. Z čl. III. odst. 7 smluvního prohlášení vyplývá, že zatímco v ujednáních uvedených pod písm. a) a d) byla ujednána povinnost platit tam vymezené poplatky i v případě nepokračování ve studiu, v ujednáních uvedených pod písm. b) a c) toto ujednáno nebylo. Toto nelze vyložit jinak, než že povinnost platit i v případě nepokračování ve studiu byla ujednána toliko u poplatků vymezených v písm. a) a d), zatímco u poplatků vymezených v b) a c) nikoliv. Kromě toho smluvní pokutu lze podle § 2048 o. z. sjednat pouze pro případ porušení povinnosti, nikoli pro výkon práva. Žalovaná tím, že ukončila studium, pouze využila svého práva, a tedy žalobkyně již jen z tohoto důvodu po ní žádné další platby nemůže požadovat. Ustanovení § 59 zákona o vysokých školách totiž deleguje na soukromou vysokou školu toliko úpravu povinnosti poplatkové, nikoli sankční. Jinak řečeno zákon žalobkyni umožňuje vybírat pouze poplatky za zajištění podmínek studia tak, aby studujícímu bylo poskytnuto odpovídající vzdělání. V žádném případě však není oprávněna studenta trestat za to, že se rozhodne ve studiu nepokračovat. Takový poplatek je namísto shledat nejen v rozporu se zákonem, ale i v rozporu s dobrými mravy, neboť zanechání studia je právem studenta, které může uplatnit kdykoliv během studia. Soud prvního stupně při posuzování toho, zda závazek mezi účastnicemi řízení je či není spotřebitelského charakteru, dospěl k závěru, že smlouva o studiu nemá povahu smlouvy spotřebitelské. S takto kategorickým závěrem nelze souhlasit. Žalovaná je s ohledem na způsob získávání příjmu především z poplatků vybíraných od studentů přesvědčena o tom, že ve skutečnosti je tomu právě naopak. Vzdělávání poskytované vzdělávacími institucemi financovanými z podstatné části ze soukromých prostředků totiž ve smyslu unijního práva představuje službu za úplatu a svobodné vzdělávací zařízení, které poskytuje takové vzdělávání za prodávajícího nebo poskytovatele ve smyslu čl. 2 písm. c) směrnice 93/13/EHS, tedy ve své podstatě za podnikatele. Za podnikatele je totiž považován ten, kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnou výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku. Tyto podmínky žalobkyně bezesporu splňuje. Nadto platí právní fikce zakotvená v § 421 odst. 1 o. z., podle které se za podnikatele považuje osoba zapsaná v obchodním rejstříku. Jinými slovy, i v případě, že by žalobkyně nesplňovala zákonná kritéria podnikatele stanovená § 420 odst. 1 o. z., pak i tak by platila právní fikce, že je podnikatelkou, neboť je zapsána v obchodním rejstříku, navíc je její právní formou akciová společnost, tedy obchodní korporace ryze kapitálového charakteru. Zároveň nemůže být sporu o tom, že žalovaná jako studentka s žalobkyní nejednala v rámci své podnikatelské činnosti či samostatného výkonu svého povolání, když sama ani žádnou podnikatelskou činnost či povolání samostatně nevykonává. Pokud by soud prvního stupně správně přihlédl ke zjevně

spotřebitelskému charakteru účastníky uzavřeného smluvního vztahu, musel by přisvědčit jejímu tvrzení o významné nerovnováze smluvních práv nebo povinností stran v její neprospěch coby spotřebitele, je-li nucena k úhradě služeb za období po zániku závazku, tedy je nucena platit doslova „za nic“, přičemž podle § 1815 o. z. pro takový případ platí, že k takovému ujednání se ex lege nepřihlíží. Žalovaná taktéž nadále poukazuje na skutečnost, že žádný vnitřní předpis žalované konkrétní výši školného neupravuje a že nařízení rektora, kterým tak žalobkyně činí, není vnitřním předpisem ve smyslu § 59 zákona o vysokých školách. Tuto námitku soud prvního stupně odmítl s odůvodněním, že „postačuje, když je vnitřním předpisem vymezena povinnost k jejich platbě.“ Takový výklad však nemá oporu v zákoně. I kdyby tomu tak nebylo, sankční poplatek rozhodně nelze podřadit pod poplatky spojené se studiem ve smyslu § 59 zákona o vysokých školách. Žalovaná rovněž připomněla, že žalobu by bylo lze zamítnout také z toho důvodu, že měla-li by studijní podmínky nesplnit již jen proto, že zanechala studia, má za to, že v takovém případě by její povinnost plnit studijní povinnosti zanikla pro následnou nemožnost plnění podle § 2006 o. z. Po ukončení studia totiž bez dalšího, tedy ani teoreticky, nebyla schopna plnit studijní povinnosti. Závazek žalované tedy ve vztahu k uvedenému plnění zanikl. V návaznosti na shora uvedené proto žalovaná navrhla, aby odvolací soud cestou změny napadeného rozsudku žalobu jako nedůvodnou zamítl. Pro případ, že by i tak odvolací soud shledal rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé správným, navrhla, aby odvolací soud alespoň podstatným způsobem zredukoval žalobkyni přisouzenou výši náhrady nákladů řízení s ohledem na skutečnost, že žaloba byla podána na ustáleném vzoru, který žalobkyně opakovaně používá vůči svým bývalým studentům ve skutkově i právně obdobných případech. Pakliže předmětem sporu byla částka nepřesahující 50 000 Kč, soud prvního stupně byl povinen při stanovení výše oprávněné náhrady nákladů řízení vycházet z § 14b vyhlášky č. 177/1996 Sb. a žalobkyni přiznat za první tři úkony právní služby odměnu advokáta jen ve výši 300 Kč a paušální náhradu za každý z uvedených úkonů jen ve výši 100 Kč. Kromě toho z titulu náhrady nákladů řízení neměl žalobkyni nic nepřiznat za repliku ze dne 5. 12. 2023, neboť v ní již jen zopakovala to, co již dříve uvedla, a tedy takový úkon nemůže být shledán nákladech řízení účelně vynaloženým.

6. Žalobkyně v reakci na odvolání žalované považovala za potřebné připomenout, že v řízení před soudem prvního stupně bylo bez jakýchkoli pochybností prokázáno, že žalovaná se dobrovolně přihlásila ke studiu na soukromé vysoké škole provozované žalobkyní, dobrovolně si zvolila cenovou úroveň Klasik, která je součástí stipendijního programu žalobkyně stanoveného v MŠMT řádně registrovaném vnitřní předpisu (Stipendijní řád, registrován dne 30. 5. 2017), že účastnice řízení spolu v návaznosti na uvedené uzavřeli smlouvu o studiu na vysoké škole, v níž se žalovaná zavázala dodržovat právní úpravu, vnitřní předpisy VŠEM, jednotlivá nařízení rektora a samotné ujednání smlouvy, že tato smlouva byla posléze doplněna dodatkem ze dne 2. 11. 2021, kterým v souladu s dohodou smluvních stran došlo ke změně cenové úrovně na Standard (40 000 Kč/rok), a to s výslovným upozorněním, že zvolená cenová úroveň studia je součástí cenově zvýhodněného stipendijního programu a že je žalovaná povinna dodržovat stanovené podmínky zvolené cenové úrovně, a to i v případě, že by se v jeho průběhu žalovaná rozhodla ve studiu nepokračovat, a že žalovaná svým jednostranným právním jednáním ve smyslu čl. IV. odst. 5 smlouvy ke dni 9. 2. 2023 zanechala studia z důvodů rozdílných od porušení závazků ze strany žalobkyně, čímž došlo k ukončení studia žalované na VŠEM ve smyslu § 56 odst. 1 písm. a) zákona o vysokých školách. Již v řízení před soudem prvního stupně žalobkyně zejména s odkazem na usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 4532/2014, rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 3805/2018, nález Ústavního soudu sp. z. Pl. ÚS 34/17 poukázala na již opakovaně judikovaný závěr, že v případě smlouvy uzavřené mezi soukromou vysokou školou a studentem se nejedná o spotřebitelský vztah. Tentýž závěr je respektován i recentní judikaturou, jak plyne např. z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2024, č. j. 33 Cdo 2156/2023-215, které posuzovalo charakter vztahu AMBIS vysoká škola, a. s. a jejího žalovaného studenta ve sporu o školné. Žalobkyní v tomto řízení byla – stejně jako je tomu v tomto řízení – rovněž soukromá vysoká škola s právní formou akciové obchodní

společnosti, která finanční prostředky získává ze školného od studentů a uzavírá s nimi smlouvy o studiu. Jak je přitom patrné z textu odůvodnění, Nejvyšší soud posoudil takto uzavřenou smlouvu o studiu opětovně jako smlouvu nespoteřebitelskou. Námitky žalované, kterými se v rámci podaného odvolání snaží obhájit závěr opačný, jsou tedy zcela mylné, dokonce v přímém rozporu s výkladem Nejvyššího soudu. Závěr o nespoteřebitelském charakteru smlouvy o studiu byl naposledy jako správný potvrzen též usnesením Nejvyššího soudu ze dne 20. 6. 2024, č. j. 33 Cdo 1054/2023-281. Za nepravdivé lze označit též tvrzení žalované o sankční povaze v této věci uplatněných nároků. Uvedené tvrzení je nepravdivé a nepodložené. Žalobou uplatněné nároky totiž mají svůj původ již v účastnicemi řízení platně uzavřené smlouvě o studiu. Stojí za to připomenout, že sama důvodová zpráva k zákonu o vysokých školách předpokládá, že soukromá vysoká škola uzavře se svými studenty smlouvu, která upraví oboustranné závazky a bude řešit důsledky jejich případného neplnění, předmětem smlouvy bude zejména výše školného, termíny a způsob jeho placení, podmínky jeho vrácení atd. a že tuto oblast není vhodné upravovat výslovně zákonem, neboť v dané souvislosti se uplatní princip smluvní volnosti (důvodová zpráva k zákonu č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, str. 9 a pasáž věnovaná ustanovení § 38 až § 42). Smlouvou, kterou žalovaná s žalobkyní uzavřeli, se žalovaná mj. zavázala dodržovat právní úpravu, vnitřní předpisy VŠEM, jednotlivá nařízení rektora a samotná ujednání smlouvy [čl. I. odst. 1) smlouvy]. Ve smlouvě byla žalovaná taktéž seznámena s povinností hradit poplatky za celou standardní dobu studia, nehledě na předčasné ukončení studia [čl. III. odst. 5 a 6 smlouvy a dále čl. IV. odst. 5 smlouvy]. Žalovaná byla rovněž informována o skutečnosti, že jí zvolená cenová úroveň studia je součástí cenově zvýhodněného stipendijního programu a že je žalovaná povinna dodržovat stanovené podmínky této cenové úrovně. Smluvně přitom stvrdila, že se seznámila s vnitřními předpisy žalobkyně, tedy mj. Statutem, Studijním a zkušebním řádem a Stipendijním řádem. Dodatkem ze dne 2. 11. 2021 došlo na žádost žalované ke změně cenové úrovně z varianty Klasik na variantu Standard, přičemž v ustanovení čl. III. odst. 1 uzavřeného dodatku je výslovně uvedeno následující: „U cenové úrovně Standard беру на вѣдомі, же je podmíněna průběžným plněním studijních a mimo studijních povinností v rámci celé standardní doby mého studia. V případě nesplnění stanovených podmínek v daném období/ročníku studijní průměr 2,0 ze 100 % zkoušek (EZK) nebo 50% docházka nebo 50 % kreditů /rok a dále studijní a studentské/mimoškolní aktivity, se zavazuji na výzvu VŠEM k doplacení rozdílu mezi cenovou úrovní Standard a cenovou úrovní Premium za každý akademický rok nebo příslušný platební období/ročník a rovněž k úhradě administrativního poplatku, jehož výše je dána Administrativním ceníkem pro daný akademický rok.“ Cenové úrovně byly upraveny v jednotlivých nařízeních rektora, které pro lepší orientaci byly zveřejněny v přehledné formě i prostřednictvím webových stránek školy. V administrativním ceníku zároveň bylo zcela jasně uvedeno, že nesplnění podmínek cenové úrovně Klasik a Standard v ročníku se pojí se vznikem poplatkové povinnosti ve výši 10 000 Kč. Fabulace žalované o jakémisi sankčním charakteru nárokovaného plnění je naprosto smyšlená. Žalobkyně musí ročně vynaložit pouze na své fungování a na zajištění podmínek pro řádný průběh studia všech studujících studentů cca 125 000 000 Kč, přičemž dle § 40 odst. 1 zákona o vysokých školách „Právnícká osoba, která získala oprávnění působit jako soukromá vysoká škola, je povinna zajistit finanční prostředky pro vzdělávací a tvůrčí činnost.“ I z tohoto důvodu tak nemístné poznámky žalované o neoprávněnosti požadovaného plnění postrádají opodstatnění. Ostatně v průběhu řízení před soudem prvního stupně bylo prokázáno, že žalobkyně nabízí svým studentům různé „cenové úrovně“ studia, které se odlišují mj. rozsahem poskytovaných nadstandardních služeb (např. možností plnit zkoušky v termínech mimo zkouškové období, možností absolvovat část studia v cizím jazyce, přístupem k rozšířeným verzím výukových materiálů apod.). Zároveň u vyšších cenových úrovních (např. Exclusive) kompenzuje žalobkyně vyšší studijní poplatky tím, že tito studenti mají jisté nadstandardní služby, avšak v žádném případě nemohou odstudovat za nižší částku, než je předem sjednaná za tříleté, příp. dvouleté studium. U cenových úrovních nižších (Klasik a Standard), které jsou za jednotlivé akademické roky levnější, tak studenti mohou získat vysokoškolský titul za mimořádně nízkou částku, pokud ovšem splní předem zcela transparentně

stanovené podmínky studia. Žalovaná si dobrovolně zvolila cenovou úroveň Klasik, resp. na základě dodatku cenovou úroveň Standard. V rámci zvýhodněných cenových úrovní Klasik a Standard se přitom student v souladu se zněním Stipendijního řádu výslovně zavazuje k úhradě celé standardní doby studia s tím, že v případě nesplnění stanovených podmínek stipendia VŠEM v rámci zvýhodněné příslušné cenové úrovně, je povinen za každý takový rok doplatit studijní poplatky do plné výše školného (tzn. nezvýhodněné cenové úrovně Premium) spolu s administrativním poplatkem dle aktuálního administrativního ceníku za nesplnění podmínek přiznaného a čerpaného stipendia. Lze proto uzavřít, že mezi účastnicemi řízení byla platně uzavřena nepojmenovaná smlouva dle § 1746 odst. 2 o. z., v níž zcela jasně a srozumitelně formulovaný závazek, který žalovaný převzala jako osoba svéprávná nadaná rozumem průměrného člověka i schopností užívat jej s běžnou péčí a opatrností, se stal pro ni právně závazným. Finanční motivaci studenta k plnění studijních povinností cenovým zvýhodněním školného žalobkyně pokládá za zcela legitimní a nespátřuje v ní nepoctivost či rozpor s dobrými mravy. S podmínkami zvýhodněné cenové úrovně Standard a povinností doplatku v případě jejich nesplnění byla ostatně žalovaná seznámena již ve vyrozumění o splnění podmínek přijímacího řízení a bylo výhradně na její svobodné vůli, zda je akceptuje. V dané souvislosti je třeba zvláště připomenout, že při přijetí studentů ke studiu je žalobkyně povinna dimenzovat studijní kapacity na celou dobu jejich studia a hradit veškeré náklady s tímto související. Do již jednou zahájeného studijního oboru přitom v jeho průběhu nemůže přijmout jiného uchazeče, a to mimo jiné i z důvodu kontinuity jednotlivých vyučovaných předmětů, které na sebe v průběhu studia navazují. K uvedenému se v minulosti vyjádřil i sám Ústavní soud, který v usnesení ze dne 14. 1. 2013, sp. zn. IV.ÚS 4361/12, výslovně uvedl, že potřeba soukromé vysoké školy mít v předstihu zajištěno své fungování i po ekonomické stránce je pochopitelná a smluvní ujednání zabráňující svévolnému předčasnému ukončení studia u stěžovatelky sleduje rozumný cíl. Žalobkyně má tedy za to, že její smluvní ujednání s žalovanou není ani nezákonné, ani amorální ani v rozporu s dobrými mravy. Žalovaná dokonce ani nemohla očekávat, že pouze proto, že přestane vysokou školu navštěvovat, její závazek vůči žalobkyni skončí, respektive, že nedále nebude povinna plnit závazky z jí uzavřené smlouvy o studiu. Pokud by žalovaná dopředu nevěděla, zda studium u žalobkyně dokončí, mohla si zvolit např. cenovou úroveň Exclusive, kde jsou podmínky studia odlišné a benevolentnější, přičemž tento postup na základě smluvní volnosti a ministerstvem registrovaného Stipendijního řádu VŠEM je naprosto v souladu nejen se zákonem o vysokých školách, ale i v souladu se soukromým právem. Žalované bylo rovněž umožněno studium přerušit a následně v něm pokračovat, avšak plně svéprávná žalovaná se namísto toho rozhodla svého studia zanechat. Pro ten případ si však musela být vědoma poplatkové povinnosti související s nesplněním transparentně dopředu známých podmínek studia. Žalobkyně i nadále trvá na závěru, že žalovaná nesplnila podmínky zvolené cenové úrovně, resp. objektivně ani tyto podmínky splnit nemohla, když ze své vůle ukončila studium. Kromě toho, že platí, že tzv. negativní tvrzení se v občanském soudním řízení zásadně neprokazují, resp. že platí, že uplatní-li žalobce v rámci vylíčení rozhodujících skutečností v žalobě tzv. negativní tvrzení, tíží povinnost tvrzení a důkazní o tom, že jsou okolnosti uvedené ve výpovědi dány, žalovaného (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 9. 2010, sp. zn. 26 Cdo 4220/2009, popř. usnesení téhož soudu ze dne 28. 6. 2016, sp. zn. 30 Cdo 1144/2014), je třeba připomenout, že žalovanou zmiňovaná docházka byla pouze jednou z předem stanovených podmínek pro přiznání nižší cenové úrovně. V dané souvislosti tedy důkazní břemeno tížilo žalovanou a ta uvedené procesní povinnosti nedostála, pakliže v dané souvislosti žádný důkaz neoznačila. V dané souvislosti nepřichází v úvahu ani žalovanou vznesená námitka zániku závazku z důvodu následné nemožnosti plnění, neboť nemožnost plnění, má-li vést k zániku závazku, musí být objektivní, nezávislá na osobě nebo na vůli dlužníka. Tak tomu však v posuzovaném případě nebylo. Zanechání studia je adresným právním jednáním žalované a jako takové může tedy být ze strany žalované ovlivněno. V případě nesplnění podmínek docházky, zisku kreditů a studijního průměru se tedy objektivně nemůže jednat o následnou nemožnost plnění. Protože nemožnost splnění předem stanovených podmínek fakticky žalovaná ovlivnila zanecháním studia, již je proto

se nelze dovolávat předmětné následné nemožnosti plnění. Konečně žalobkyně nesouhlasí s žalovanou ani v tom směru, že řízení v této věci bylo zahájeno na podkladě tzv. formulářové žaloby. Žalobkyně je přesvědčena, že návrh na vydání elektronického platebního rozkazu sám o sobě neznámá, že by se jednalo o ustálený vzor uplatňovaný opakovaně, neboť žaloby, kterými se žalobkyně domáhá plnění z titulu dlužného školného se z logiky věci musí lišit obsahem smluvních ujednání, rozsahem požadovaného plnění, obsahem předchozí dokumentace k přijetí konkrétního uchazeče do studia, obsahem samotného závazkového vztahu, délkou studia, zvoleným studijním programem, včetně odlišné cenové relace, apod.. Každý případ zvláště si žalobkyně musí prostudovat a přílehavě sepsat žalobní návrh tak, aby vyhovoval procesním podmínkám, resp. aby žalobkyně usnesla břemeno tvrzení a následně i břemeno důkazní. V posuzované věci přitom závazek žalované vyplývá jak z uzavřené smlouvy o studiu, tak rovněž i z uzavřeného dodatku smlouvy, kterým došlo k privativní novaci původně existujícího závazkového vztahu. O formulářové žalobě tak v kontextu posuzované věci nemůže být řeč, když závazkový vztah mezi žalobkyní a žalovanou je individuálně determinován právě konkrétními smluvními ujednáními mezi účastníky tohoto řízení. Žalobkyně proto navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek jako věcně správný en bloc potvrdil.

7. Odvolací soud z podnětu podaného odvolání přezkoumal napadený rozsudek, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a odst. 1, 5 o. s. ř.), a žalovanou podané odvolání shledal zcela nedůvodným.
8. Soud prvního stupně provedl všechny pro rozhodnutí podstatné důkazy a pro právní posouzení věci samé si tak opatřil veškerá relevantní skutková zjištění, na jejichž základě bylo možné věc samu náležitě právně posoudit a rozhodnout. Žalobkyně v reakci na odvolání žalované správně popsala rozvržení povinnosti tvrzení a povinnosti důkazní mezi účastníky sporu v závislosti na vymezení práv a povinností účastníků hmotněprávního vztahu, včetně toho, že tvrdí-li účastník řízení negativní skutečnost, nenese ohledně této negativní skutečnosti důkazní břemeno s tím, že pokud protistrana takové negativní tvrzení popře, nese sama důkazní povinnost stran takového pozitivního tvrzení. Fakt, že žalovaná s uvedeným rozvržením procesních práv a povinností nesouhlasila, bezvýhradně trvala na tom, že žalobkyně musí v řízení prokázat i svou povahou negativní tvrzení o nesplnění podmínek stanovených pro cenu úroveň Standard v rámci celého druhého ročníku jejího magisterského studia, které po zimním semestru dobrovolně ukončila, přičemž sama v tomto směru zůstala zcela procesně pasivní, na uvedené odpovědnosti za nesplnění procesní povinnosti a na z toho plynoucích důsledcích pro rozhodnutí věci samé nic nemění.
9. Rovněž tak ani správnosti právního posouzení věci samé nelze po právu nic vytknout. Odvolací soud má za to, že s veškerými žalovanou v dané souvislosti vznesenými námitkami se zcela přílehavým a naprosto vyčerpávajícím způsobem vypořádala žalobkyně v jí podaném vyjádření k odvolání, které považuje za nadbytečné opakovat. Uvedené se týká nejen správnosti právního posouzení věci samé, ale i závěru soudu prvního stupně o povinnosti k náhradě nákladů řízení. Odvolací soud k tomu již jen dodává, že naplnění prvku „ustálenosti“ vzoru žaloby nelze dovozovat toliko ze skutečnosti, že žalobkyně podala návrh na vydání elektronického platebního rozkazu na předepsaném formuláři, neboť k tomu ji zavázal zákonodárce (srov. § 174a odst. 1 o. s. ř.). Při posuzování toho, zda konkrétní návrh na zahájení řízení lze považovat za návrh podaný na ustáleném vzoru [§ 14b odst. 1 písm. a) AT] či nikoli, je třeba vycházet z judikaturou dovozeného výkladu pojmu „formulářová žaloba“ (k tomu srovnej např. náleží Ústavního soudu ze dne 29. 3. 2012, sp. zn. I. ÚS 3923/11), podle něhož se „zpravidla bude jednat o návrh mající podobu využitého vzoru, jenž se od něj bude odlišovat jen v minimální míře, a to právě takové, aby mohl být návrh co do určitosti osob účastníků a předmětu řízení dostatečně individualizován; základ právní argumentace, včetně její stylizace a formálního vyjádření však bude totožný či jen s drobnými odchylkami. Tedy jen a pouze minimální míra odlišností činí ze sepsání návrhu na

zahájení řízení pouhý administrativní úkon, za který by měla být přiznána nižší než obvyklá odměna. Tomu, že by v posuzovaném případě byl uvedený kvalifikační znak formulářové žaloby naplněn, nic nenasvědčuje. Stejně tak nic nenasvědčuje závěru, že by žalobkyni za řízení před soudem prvního stupně byla, byť i jen zčásti, přiznána náhrada za úkony svou povahou neúčelné.

10. Odvolací soud proto podle § 219 o. s. ř. napadený rozsudek jako věcně správný potvrdil, a to včetně akcesorického výroku o povinnosti k náhradě nákladů řízení za řízení před soudem prvního stupně.
11. O povinnosti k náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 151 odst. 1 o. s. ř., ve spojení s § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř., a i v této fázi řízení zcela procesně úspěšné žalobkyni byla přiznána plná náhrada všech účelně vynaložených nákladů v souhrnné výši 9 438 Kč. Uvedená částka sestává z odměny advokáta za tři úkony právní služby po 2 300 Kč [§ 11 odst. 1 písm. g) - účast na jednání odvolacího soudu, písm. k) – písemné vyjádření k odvolání žalované a triplika žalobkyně ze dne 17. 10. 2024, § 7 bod 5., § 8 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále jen „AT“], tří paušálních náhrad hotových výdajů advokáta po 300 Kč (§ 13 odst. 4 AT) a náhrady 21 % DPH ve výši 1 638 Kč [§ 137 odst. 3 písm. a) o. s. ř.]. Žalobkyni přisouzenou náhradu nákladů odvolacího řízení je žalovaná povinna podle § 149 odst. 1 o. s. ř. uhradit k rukám advokáta žalobkyně ve standardní třídenní pariční lhůtě.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **není** dovolání přípustné [§ 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř., k tomu srov. též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 6. 2024, sp. zn. 33 Cdo 1054/2023].

Praha 22. října 2024

Mgr. Nad'a Pínová v. r.
předsedkyně senátu